

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)
29. februar 1996 *

I sag C-56/93,

Kongeriget Belgien ved directeur d'administration Jan Devadder, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, bistået af advokat Claude A. Gonthier, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Belgiske Ambassade, 4, rue des Girondins,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Michel Nolin og Ben Smulders, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

støttet af

* Processprog: fransk.

Kongeriget Nederlandene ved assistent juridisk adviseurs Jaap de Zwaan og Ton Heukels, Udenrigsministeriet, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Nederlandske Ambassade, 5, rue C. M. Spoo,

intervenient,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning i henhold til EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, som den 29. december 1992 er meddelt de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter, angående en nederlandsk favørpris for leverancer af naturgas til nederlandske fabrikanter af kvælstofgødning (EFT C 344, s. 4),

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, D.A.O. Edward, og dommerne J.C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann (refererende dommer), P. Jann og L. Sevón,

generaladvokat: N. Fennelly

justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 8. juni 1995,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 28. september 1995,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 2. marts 1993 har Kongeriget Belgien i henhold til EØF-traktatens artikel 173 anlagt sag med påstand om annullation af Kommissionens beslutning i henhold til EØF-traktatens artikel 93, stk. 2, som den 29. december 1992 er meddelt de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter, angående en nederlandsk favørpris for leverancer af naturgas til nederlandske fabrikker af kvælstofgødning (EFT C 344, s. 4, herefter »beslutningen«).

- 2 Den 25. oktober 1983 havde Kommissionen indledt proceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, vedrørende en favørpris for leverancer af naturgas, som blev anvendt til fordel for nederlandske fabrikker af kvælstofgødning af Nederlandse Gasunie NV (herefter »Gasunie«), en privatretlig virksomhed, hvis kapital for 50%’s vedkommende besiddes direkte eller indirekte af den nederlandske stat.

- 3 Under denne procedure ændrede Gasunie strukturen i sin prisordning, bl.a. ved med tilbagevirkende gyldighed, med virkning fra den 1. november 1983, at indføre en ny pris, den såkaldte »F-pris«, til brug for de meget store industrikunder med hjemsted i Nederlandene, bortset fra kunderne i energisektoren, der opfyldte betingelser vedrørende gasforbrugets størrelse, belastningsfaktoren og accept af en eventuel afbrydelse af leverancerne samt accept af levering af gas med varierende termisk virkningsgrad. I praksis var F-prisen i det væsentlige til fordel for de

nederlandske producenter af ammoniak til fremstilling af kvælstofgødning. Den svarede til den pris, der blev anvendt for de store industrikunder, formindsket med en variabel rabat, hvis maksimale værdi var 5 cents/m³.

- 4 Den 17. april 1984 havde Kommissionen besluttet at afslutte proceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, da F-prisen ikke indeholdt noget element af statsstøtte. Den fandt bl.a., at Gasunie opnåede betydelige leveringsbesparelser på grund af den betydelige belastningsfaktor og de leveringsbetingelser, som de store industrikunder gav, især producenterne af kvælstofgødning.

- 5 Efter at nogle franske ammoniakproducenter havde anlagt sag, annullerede Domstolen denne beslutning ved dom af 12. juli 1990, CdF Chimie AZF mod Kommissionen (sag C-169/84, Sml. I, s. 3083). Denne dom var baseret på en sagkyndig erklæring, som Domstolen havde indhentet, og hvoraf det fremgik, at Gasunie's besparelser ved leverancer af naturgas til F-prisen højst androg 0,5 cent/m³ for faktorer, som Kommissionen havde anslået til over 5 cents/m³, og at de rabatter, der blev indrømmet de kunder, som F-prisen gjaldt for, følgelig måtte være begrundet i andre hensyn. Domstolen konkluderede derfor, at Kommissionen havde begået en åbenbar fejl ved vurderingen af de faktiske omstændigheder.

- 6 Efter en ny undersøgelse af F-prisens forenelighed med traktatens artikel 92 og 93, som den dernæst foretog, kom Kommissionen til det resultat, at denne pris kunne være berettiget af kommercielle grunde, at den ikke havde begunstiget de nederlandske producenter af ammoniak i forhold til producenterne i de øvrige medlemsstater, og at den nederlandske stat ikke havde haft en indflydelse på fastsættelsen af

priserne, som var større end den indflydelse, som en aktionær normalt har, for så vidt den ikke havde lidt noget indtægtstab. Kommissionen var derfor af den opfattelse, at denne pris var forenelig med det fælles marked, og besluttede at afslutte proceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2.

- 7 Kongeriget Belgien har anlagt nærværende sag til prøvelse af denne beslutning om at afslutte proceduren. Under sagen har det fremført tre anbringender, nemlig henholdsvis en åbenbar fejl ved vurderingen af de faktiske omstændigheder, fejlagtig fortolkning af traktatens artikel 92 og manglende begrundelse.
- 8 Det fremgår af sagen, at Gasunie har indført en ny prisordning, således at F-prisen ikke er blevet anvendt siden den 31. december 1991.

Anbringendet vedrørende en åbenbar fejl ved vurderingen af de faktiske omstændigheder

- 9 Med dette anbringende har Kongeriget Belgien bestridt Kommissionens to konklusioner, hvorefter F-prisen var berettiget af kommercielle grunde og ikke har begunstiget de nederlandske producenter af ammoniak i forhold til de samme producenter i andre medlemsstater.

Kommissionens konklusion om, at F-prisen var berettiget af kommercielle grunde

- 10 Indledningsvis bemærkes, at det fremgår af Domstolens praksis, at når en medlemsstat eller den enhed, som den har indflydelse på, fastsætter en tarif på et lavere niveau end det, som normalt ville være blevet valgt, kan dette betegnes som støtte i traktatens artikel 92, stk. 1's forstand. I en sådan situation handler staten eller enheden ikke som en almindelig erhvervsdrivende, men anvender præferencetarif-

fen til at begunstige visse virksomheder med en økonomisk fordel ved at give afkald på den fortjeneste, som den normalt kunne få. En præferencetarif, der på baggrund af det pågældende marked er objektivt berettiget af økonomiske hensyn, som f.eks. nødvendigheden af at tage konkurrencen op på dette marked, er derimod ikke en støtteforanstaltning (se herved dom af 2.2.1988, forenede sager 67/85, 68/85 og 70/85, Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 219, præmis 28, 29 og 30).

- 11 Da der herved er tale om en kompliceret økonomisk bedømmelse, bemærkes ligeledes, at Domstolens prøvelse af en kommissionsretsakt, der hviler på en sådan bedømmelse, ifølge fast retspraksis må begrænses til en kontrol af, om procedure- og begrundelsesforskrifterne er overholdt, om de faktiske omstændigheder, på grundlag af hvilke det anfægtede valg er foretaget, er materielt rigtige, samt til, om der foreligger en åbenbar fejl ved vurderingen af de nævnte faktiske omstændigheder, eller om der er begået magtfordrejning (se bl.a. dom af 29.10.1980, sag 138/79, Roquette Frères mod Rådet, Sml. s. 3333, præmis 25, af 17.11.1987, forenede sager 142/84 og 156/84, BAT og Reynolds mod Kommissionen, Sml. s. 4487, præmis 62, af 10.3.1992, sag C-174/87, Ricoh mod Rådet, Sml. I, s. 1335, præmis 68, og af 15.6.1993, sag C-225/91, Matra mod Kommissionen, Sml. I, s. 3203, præmis 25).
- 12 Kommissionen har, støttet af Kongeriget Nederlandene, gjort gældende, at F-prisen var berettiget, fordi det var nødvendigt for Gasunie at tage konkurrencen op på markedet for ammoniak med indførslerne af ammoniak fra tredjelande.
- 13 Kommissionen har forklaret, at naturgas er det vigtigste råstof ved fremstilling af ammoniak og udgør ca. 75% af dennes kostpris. Ammoniak er igen et råstof til fremstilling af kvælstofgødning og udgør ca. 60% af dennes kostpris. De nederlandske producenter af kvælstofgødning producerer i almindelighed selv den ammoniak, de har brug for, og forbruger årligt ca. 30% af den naturgas, som Gasunie leverer til den nederlandske industri. Hvis prisen på den naturgas, der anvendes til fremstilling af ammoniak, er for høj, vil gødningsproducenterne imidlertid vælge at købe den andetsteds frem for selv at producere den.

- 14 Ifølge Kommissionen og Kongeriget Nederlandene var situationen i ammoniakindustrien i Fællesskabet i 1980'erne den, at hvis Gasunie ikke havde indrømmet de nederlandske producenter af kvælstofgødning særlige priser, ville selskabet have risikeret at miste dette vigtige afsætningsmarked. De mener således, at der ikke er noget grundlag for at konkludere, at Gasunie ved at levere naturgas til F-prisen til de nederlandske producenter af kvælstofgødning har båret sig anderledes ad end en privat virksomhed under normale markedsvilkår.
- 15 Kongeriget Belgien har anført, at F-prisen ikke var berettiget af kommercielle grunde, men er blevet anvendt af politiske årsager for at give de nederlandske ammoniakproducenter en fordel. Det har herved på flere punkter bestridt den anfægtede beslutnings begrundelse.
- 16 Kongeriget Belgien har ganske vist erkendt, at F-prisen ikke var fortrolig, og at den var en ledende pris for naturgas leveret til ammoniakproducenterne i det kontinentale Nordvesteuropa, men har for det første anført, at da prisen ikke blev offentliggjort — i modsætning til Gasunie's øvrige priser — var denne pris ikke offentlig.
- 17 Dette argument må forkastes. Det er herved tilstrækkeligt, som Kommissionen har gjort, at henvise til præmis 15 i den nævnte dom i sagen CdF Chimie AZF mod Kommissionen, hvori det er fastslået, at F-prisen var en offentlig pris, og at betingelserne for at opnå denne var offentlige og helt gennemskuelige.
- 18 Kongeriget Belgien har for det andet anført, at Kommissionens udtalelse om, at Gasunie hele tiden har haft overskud i den periode, hvor F-prisen var gældende (se beslutningens 16. afsnit), ikke kan bevise, at denne pris var almindelig handelsmæssig praksis, fordi den var økonomisk forsvarlig. Det har i denne forbindelse henvist til, at Gasunie's årlige fortjeneste er sat til et fast beløb på 80 mio. HFL i henhold til en aftale indgået mellem Gasunie's aktionærer og de nederlandske naturgaspro-

ducenter. Gasunie forsyner sig med naturgas hos Nederlandse Aardolie Maatschappij (herefter »NAM«), et konsortium, der hovedsagelig ejes af selskaberne Shell og Esso. NAM driver de nederlandske naturgasfelter for sammenslutningen Groningen's regning, i hvilken NAM er indehaver af 60% af andelene og den nederlandske stat af 40%. Sidstnævnte modtager ca. 80% af fortjenesten ved salg af naturgas. I henhold til den prisfastsættelsesmekanisme, der benævnes »net-back«, køber Gasunie naturgas hos NAM til en pris, som svarer til selskabets endelige salgspris på dets forskellige markeder med fradrag af dets transportomkostninger og andre udgifter og af dets faste årlige fortjeneste. Gasunie er altså blot et center for omkostninger og løber ingen risiko, da selskabets omkostninger og fortjeneste er sikret, uanset hvilken pris det beregner sig af sine kunder.

19 Kommissionen har, støttet af Kongeriget Nederlandene, gjort gældende, at den årlige fortjeneste på 80 mio. HFL udgør det maksimum, som Gasunie kan beholde, idet alt, hvad der ligger herudover, betales til NAM. Gasunie's faktiske fortjeneste i den periode, da F-prisen blev anvendt, har i virkeligheden været betydeligt højere, og det var denne faktiske fortjeneste, som Kommissionen henviste til i sin beslutning.

20 Som Kongeriget Belgien anførte under retsmødet, er den faktiske fortjeneste, som Kommissionen henviser til, i virkeligheden Gasunie's leverandørers fortjeneste, således at Kommissionens beslutning faktisk savner klarhed og præcision på dette punkt. Man kan dog ikke heraf drage den konklusion, at Kommissionen har begået en åbenbar fejl ved vurderingen af de faktiske omstændigheder. Som Kongeriget Nederlandene har anført, havde Kommissionens udtalelse til formål at vise, at anvendelsen af F-prisen var en almindelig og økonomisk forsvarlig forretningsmæssig adfærd. Herved har spørgsmålet, om fortjenesten i sidste ende er opnået af sammenslutningen Groningen snarere end af Gasunie, ikke afgørende betydning. Kongeriget Belgiens argument må følgelig forkastes.

21 For det tredje har Kongeriget Belgien bestridt Kommissionens opfattelse, hvorefter Gasunie's variable omkostninger og faste omkostninger lå langt under F-prisen, således at selskabet var i stand til at forøge sin nettoindtjening ved salg til denne

pris og samtidig sikre sig fastholdelse af en vigtig kundekreds, som det risikerede at miste, hvis det ikke indrømmede denne pris (se beslutningens 17. afsnit). Ifølge Kongeriget Belgien modsiges dette af Gasunie's årsberetninger fra 1990 og 1991, hvoraf det fremgår, at Gasunie's gennemsnitlige købspris for naturgas var højere end F-prisen.

- 22 I denne forbindelse bemærkes, at den omstændighed, som i øvrigt er bekræftet af Kommissionen og Kongeriget Nederlandene, at den gennemsnitlige købspris var højere end F-prisen, ikke afkræfter Kommissionens opfattelse. Det skal herved blot konstateres, at Gasunie's gennemsnitlige købspris er sammensat af forskellige endelige salgspriser på selskabets forskellige markeder med fradrag af dets omkostninger og dets fortjeneste. Oplysninger om den gennemsnitlige købspris kan følgelig ikke være tilstrækkeligt grundlag for at afvise det af Kommissionen anførte om Gasunie's variable og faste omkostninger. Dette argument må følgelig ligeledes forkastes.
- 23 For det fjerde har Kongeriget Belgien gjort gældende, at Kommissionen ikke kan begrunde, at det er nødvendigt for Gasunie at fastholde de nederlandske kvælstofgødningsproducenter som kunder, med en henvisning til, at selskabet i 1982 netop havde mistet en betydelig del af det franske marked (se beslutningens 24. afsnit). Dette tab var nemlig en følge af Gasunie's egen politik, efter at Nederlandene i 1970'erne havde besluttet at begrænse de mængder naturgas, der var bestemt til eksport, for at imødegå den første oliekrise i 1973-1974.
- 24 Som Kommissionen og Kongeriget Nederlandene med rette har gjort gældende, har Kongeriget Belgien ikke godtgjort, at der er en relevant forbindelse mellem den beslutning, der blev truffet i 1974, og den omstændighed, at Gasunie i 1982 netop havde mistet en del af det franske marked. Dette argument må følgelig forkastes.
- 25 Kongeriget Belgien har for det femte bestridt følgende udtalelse fra Kommissionen: »... Hvis prisen på den gas, som anvendes til ammoniakfremstillingen, er for høj, kan [en kvælstofgødningsproducent], hvis det er muligt, vælge at købe ammo-

niakken et andet sted og til en lavere kostpris, end han selv kunne have fremstillet den til (dette var f.eks. situationen i Belgien i 1983) ...« (beslutningens 21. afsnit). Kongeriget Belgien har herved anført, at de belgiske producenter af kvælstofgødning hvert år indfører ammoniak for at dække en produktionsmanko i forhold til forbruget, og at det hverken er anført, at indførslerne i 1983 havde en anden årsag, eller at produktionsniveauet havde været unormalt lavt.

26 Kommissionen har fremlagt oplysninger vedrørende de belgiske indførsler af ammoniak mellem 1980 og 1991, som viser et betydeligt fald i den belgiske produktion af ammoniak. Den del af det belgiske behov for ammoniak, der dækkes af indførsler, steg således fra 38% i 1982 til 51% i 1983, dernæst til over 70% i begyndelsen af 1990'erne. Disse tal, som ikke er blevet gendrevet af Kongeriget Belgien, viser, at Kommissionen med rimelighed har kunnet henvise til Belgien som et eksempel, der støtter dens opfattelse vedrørende kvælstofgødningsproducenternes reaktion på den forholdsvis høje pris på naturgas. Dette argument må derfor ligeledes forkastes.

27 For det sjette har Kongeriget Belgien anført, at Kommissionen henviser til markeder, som ikke er sammenlignelige, når den udtaler, at de leveringspriser for naturgas, der blev noteret, eller som formentlig blev anvendt i USA, Venezuela, Trinidad og Tobago og i Mellemøsten, stort set lå under de nederlandske priser (se beslutningens 22. afsnit). Ifølge Kongeriget Belgien repræsenterer de lave priser i disse lande naturgassens reelle værdi på deres respektive markeder, mens F-prisen lå under naturgassens værdi på det europæiske marked. Det har i denne forbindelse fremlagt tal, som viser, at F-prisen var lavere end den pris, der blev anvendt i forskellige europæiske lande på markedet for leveringer, som kan afbrydes, til store industriforbrugere, der råder over brændere til to slags brændstof.

28 Endvidere har Kongeriget Belgien anført, at til forskel fra det sidstnævnte marked støder eventuelle afbrydelser af leveringen på markedet for ammoniak på tekniske og handelsmæssige hindringer, som vanskeligt kan overvindes, fordi ammoniak-

producenterne ikke råder over noget erstatningsråstof. Da disse leveringer skal være regelmæssige og kontinuering, har naturgas en højere reel værdi for ammoniakproducenterne end for producenterne i andre industrisektorer.

- 29 Disse argumenter må forkastes. For det første er det med rette, at Kommissionen har anført, at den ikke har villet sammenligne markederne i de nævnte tredjelande og i Fællesskabet, men at den blot har påvist, at producenterne af ammoniak med oprindelse i disse tredjelande er reelle og betydelige konkurrenter til de ammoniakproducenter, der har hjemsted i Fællesskabet.
- 30 Det må dernæst fastslås, at Kongeriget Belgiens anbringende om, at F-prisen var lavere end naturgassens værdi på det fælles marked, er uden betydning i betragtning af prisdannelsessystemet for naturgas. Da naturgassens værdi bestemmes af det marked, som denne er bestemt for — nemlig i dette tilfælde den del, der udgjordes af ammoniakproducenterne — er forholdet mellem F-prisen og prisen på naturgas, der leveres til det marked, der udgøres af de store industrikunder, som råder over brændere til to slags brændstof, uden betydning for afgørelsen af spørgsmålet, om Kommissionen kunne begrunde sin beslutning med henvisning hertil. Det afgørende spørgsmål er nemlig, om konkurrenceforholdene på markedet havde en sådan karakter, at de berettigede, at Gasunie indrømmede de nederlandske producenter af ammoniak en lavere pris end den, der gjaldt for andre industrisektorer. Dette spørgsmål vil imidlertid blive behandlet i det følgende.
- 31 Kongeriget Belgiens argument om, at der ikke er reel mulighed for at afbryde leverancerne af naturgas til ammoniakproducenterne, og om den indflydelse, som denne omstændighed har på værdien af den gas, der er bestemt for dette marked, er heller ikke relevant. Selv hvis det antages, at dette argument er begrundet, afkræfter det på ingen måde Kommissionens konklusion om, at hvis prisen på gas er for høj i forhold til prisen på den indførte ammoniak, vil producenterne af kvælstofgødning opgive deres egen produktion af ammoniak.

- 32 For det syvende har Kongeriget Belgien bestridt Kommissionens opfattelse, hvorefter eksport, navnlig til Belgien, Tyskland og Frankrig, ud fra et prismæssigt synspunkt var mindre fordelagtig, fordi den ville kræve nyinvesteringer (se beslutningens 24. afsnit). Det har gjort gældende, at eksportpriserne var højere end F-prisen, at den bestående infrastruktur gjorde det muligt at forøge omfanget af eksporten uden nyinvesteringer, og at der var tilstrækkelig efterspørgsel på eksportmarkerne til at opveje et fald i salget til de nederlandske producenter af kvælstofgødning. Ifølge Kongeriget Belgien har dette fald sandsynligvis været voksende i betragtning af de betydelige investeringer, som producenterne af kvælstofgødning i Nederlandene har foretaget.
- 33 Kongeriget Belgien har tilføjet, at Kongeriget Nederlandene også kunne have besluttet at begrænse produktionen af nederlandsk naturgas og således forlænge sine naturgasfelters levetid.
- 34 Kommissionen og Kongeriget Nederlandene har anført, at hvis ikke F-prisen var blevet anvendt, ville Gasunie pludselig have mistet en betydelig afsætningsmulighed uden at kunne erstatte den med afsætning til eksport. Kontrakterne om eksport af naturgas indgås på langt sigt af hensyn til forsynings sikkerheden, og det ville derfor have været umuligt for Gasunie i løbet af kort tid at erstatte sit salg til nederlandske ammoniakproducenter med eksport. Gasunie's salg til de nederlandske ammoniakproducenter udgør nemlig en tredjedel af salget til den nederlandske industri og er praktisk talt lige så stort som Gasunie's samlede salg af naturgas i Belgien. En forøgelse af eksporten ville desuden have stødt på tekniske problemer vedrørende naturgassens kvalitet, dens tryk osv. I øvrigt var eksportprisen højere end F-prisen, fordi den afspejlede gennemsnittet af forskellige priser på markerne i forskellige sektorer i indførselslandet. Eftersom eksportmarkedet var mættet, kunne de store yderligere mængder naturgas kun være eksporteret til betydeligt lavere priser. Ifølge Kommissionen er det et bevis på den risiko, som Gasunie stod over for, at talrige ammoniakfabrikker i Fællesskabet blev lukket i løbet af 1992 og 1993 på grund af vældige indførsler af ammoniak fra østlandene.

- 35 I lyset af de argumenter, som Kommissionen og Kongeriget Nederlandene har fremført, må det fastslås, at Kongeriget Belgien ikke har godtgjort, at Kommissionen har gjort sig skyldig i et åbenbart fejlagtigt skøn, da den antog, at Gasunie ikke var i stand til at opveje et fald i salget til de nederlandske producenter af kvælstofgødning med en forøgelse af salget til eksport.
- 36 Med hensyn til muligheden for at begrænse produktionen bemærkes, som generaladvokaten har anført i punkt 71 i sit forslag til afgørelse, at en sådan begrænsning ville have medført et fald i indtægter og følgelig en mindre hurtig tilbagebetaling af de investerede penge. Under disse omstændigheder må det fastslås, at Kongeriget Belgien på ingen måde har godtgjort, at den løsning, som det har foreslået, ville have været økonomisk rimelig.
- 37 Kongeriget Belgien har endelig bestridt selve kernen i Kommissionens argumentation, hvorefter F-prisen var berettiget af, at det var nødvendigt at tage konkurrencen op på markedet for ammoniak med indførslerne fra tredjelande. Det har gjort gældende, at denne konklusion modsiges af den omstændighed, at F-prisen blev indrømmet de nederlandske producenter af kvælstofgødning, selv da det ikke var nødvendigt at tage konkurrencen op med den indførte ammoniak, fordi ammoniakprisen var høj. Kongeriget Belgien har herved henvist til de oversigter, som Kommissionen har fremlagt, og hvoraf det fremgår, at den maksimale rabat på 5 cents/m³ som følge af F-prisen var blevet givet på tidspunkter, hvor prisen på indført ammoniak var høj, og at der var blevet givet en lavere rabat på andre tidspunkter, selv om ammoniakpriserne var lave.
- 38 Som Kommissionen og Kongeriget Nederlandene med rette har gjort gældende, skal svingningerne i F-prisen vurderes under hensyntagen til priserne for industrigas og for indført ammoniak uanset deres absolutte niveau. Når prisen på naturgas

er forholdsvis høj i forhold til prisen på indført ammoniak, kan det være økonomisk fordelagtigt for en producent af kvælstofgødning at købe ammoniak i stedet for at producere den selv.

39 Som generaladvokaten har fastslået i punkt 86-91 i sit forslag til afgørelse, fremgår det af de oversigter, som Kommissionen har fremlagt, at F-prisen i almindelighed fulgte svingningerne på markederne for naturgas og for ammoniak, og visse tidsmæssige forskydninger kan forklares med lejlighedsvis tilpasningsproblemer. I mangel af yderligere oplysninger og beviser fra Kongeriget Belgien må det følgelig fastslås, at det ikke er godtgjort, at Kommissionen har overskredet grænserne for sit skøn på dette område, da den fandt, at F-prisen var nødvendig for at tage konkurrencen op på markedet for ammoniak med indførslerne fra tredjelande for at bevare en vigtig, bestående kundekreds.

40 Det følger af det foregående, at det første led af dette anbringende må forkastes.

Kommissionens konklusion om, at F-prisen ikke har begunstiget de nederlandske ammoniakproducenter i forhold til de samme producenter i andre medlemsstater

41 Der er enighed mellem parterne om, at fastsættelsen af den grænsepris, der er aftalt mellem Gasunie og det belgiske distributionsselskab Distrigaz, var baseret på den såkaldte »netback«-mekanisme, hvorefter købsprisen fastsættes ud fra naturgassens markedsværdi afhængigt af de forskellige formål, den anvendes til i indførselslandet, med fradrag af Distrigaz' transport- og distributionsomkostninger og fortjeneste. Grænseprisen udgjorde et gennemsnit af naturgassens forskellige markedsværdier afvejet efter de mængder, der var bestemt for hver sektor. Naturgassens markedsværdi i hver sektor var igen i vidt omfang dikteret af prisen på de konkur-

rerende olieprodukter — fyringsolie til husholdnings- og handelssektoren og svær brændselsolie til industrisektoren — med tillæg af en præmie på grund af naturgasens større fordele.

- 42 Det står ligeledes fast, at denne model kun var grundlaget for de forretningsmæssige forhandlinger mellem parterne, under hvilke hver af dem forsøgte at opnå den gunstigste pris af den anden. Disse forhandlinger førte til fastsættelsen af en samlet pris, der gjaldt for alle salg af naturgas fra Gasunie til Distrigaz. Denne grænsepris blev genforhandlet hvert tredje år.
- 43 Kongeriget Belgien har bestridt Kommissionens udtalelse om, at de franske, belgiske og tyske distributionsselskaber for de mængder, der skulle anvendes i kvælstofgødningsindustrien, af Gasunie blev indrømmet en grænsepris, der stort set svarede til F-prisen (se beslutningens 8. afsnit, fjerde led).
- 44 Det har derved for det første anført, at grænseprisen for udførsler af nederlandsk naturgas til Belgien i lange perioder har været højere end F-prisen.
- 45 Dette argument kan ikke tiltrædes. Som Kommissionen og Kongeriget Nederlandene har anført, er der sektormarkeder, som f.eks. husholdningsmarkedet, hvor der kan opnås højere salgspriser end dem, der gælder for industrisektorerne, herunder den sektor, der udgøres af producenterne af kvælstofgødning. Det er derfor naturligt, at grænseprisen som samlet pris, der tager hensyn til et gennemsnit af de forskellige priser på de forskellige sektormarkeder, kan være højere end F-prisen.

- 46 Kongeriget Belgien har for det andet gjort gældende, at grænseprisen var en enhedspris, der blev forhandlet for hele markedet, uden at det er muligt objektivt at adskille de bestanddele, der svarer til forskellige sektormarkeder. Til støtte for dette argument har Kongeriget Belgien anført, at den præmie, der betales for naturgas i forhold til erstatningsenergikilder, var en samlet præmie aftalt for hele markedet. I øvrigt blev den godtgørelse, der skulle betales i tilfælde af underaftagning (>take or pay«-princippet), eller salgsprisen i tilfælde af køb af yderligere mængder i forhold til de årlige kontraktmæssige mængder, faktureret på grundlag af enhedsgrænseprisen, uanset på hvilken del af markedet der skete en mængdemæssig formindskelse eller forøgelse.
- 47 Denne argumentation kan heller ikke tiltrædes. Selv hvis det antages, at grænseprisen er en enhedspris, hvoraf det er umuligt efterfølgende at udlede de oprindelige bestanddele, kan dette ikke være afgørende, for så vidt det står fast, at denne grænsepris delvis er bestemt på grundlag af en prisdannelsesmekanisme, som tager hensyn til naturgassens markedsværdi inden for de forskellige sektorer af markedet.
- 48 For det tredje og sidste har Kongeriget Belgien bestridt, at der under forhandlingerne mellem Gasunie og Distrigaz om grænseprisen specielt blev taget hensyn til markedet for de belgiske producenter af kvælstofgødning. Ifølge Kongeriget Belgien var den markedsværdi, der blev taget i betragtning for de mængder, der var bestemt for dette marked, ikke forskellig fra den, der blev taget i betragtning for de øvrige former for industriel anvendelse, og lå følgelig ikke på et niveau, der stort set var det samme som F-prisen.
- 49 Det skal hertil bemærkes, at ifølge Kommissionen og Kongeriget Nederlandene bliver markedsværdien af naturgas, der ikke anvendes som brændstof, men som råstof, ikke blot påvirket af prisen på de konkurrerende olieprodukter, men også af prisen på andre råstoffer, herunder i dette tilfælde indført ammoniak.

- 50 Kongeriget Belgien synes ikke at bestride, at markedsværdien for naturgas bestemt til producenter af kvælstofgødning også påvirkes af prisen på indført ammoniak. Det har i øvrigt selv bemærket, at Distrigaz har givet de belgiske producenter af kvælstofgødning en rabat svarende til F-prisen i en stor del af den i sagen omhandlede periode.
- 51 Denne opfattelse bekræftes i øvrigt af den sagkyndige udtalelse, som på Domstolens anmodning blev udarbejdet i den førnævnte sag CdF Chimie AZF mod Kommissionen, og hvorfra den relevante passus er citeret i den omtvistede beslutnings 18. afsnit. De sagkyndige fastslog således, at når naturgas anvendes som råstof i en fremstillingsproces, og når prisen på dette råstof spiller en vigtig rolle ved fastsættelsen af prisen på færdigvaren, er det ikke blot prisen på substitutionsråstoffer, der spiller en rolle ved fastsættelsen af markedsprisen for råstoffet, men også markedsprisen for færdigvaren, som er en faktor af altovervejende betydning. De sagkyndige anførte endvidere, at det er vanskeligt at fastslå, hvilken maksimumspris en fabrik, der fremstiller ammoniak, kan betale for råstoffet (f.eks. naturgas), når den samtidig skal være konkurrencedygtig på markedet for færdigvaren (f.eks. ammoniak).
- 52 Kongeriget Belgien har heroverfor anført, at salget af naturgas til de belgiske producenter af kvælstofgødning under forhandlingerne mellem Gasunie og Distrigaz ikke blev anset for at udgøre en særskilt del af markedet ved fastsættelsen af grænseprisen. Ifølge Kongeriget Belgien blev dette salg simpelt hen inkluderet i salget af naturgas på det industrielle marked i almindelighed, og prisen for dette salg blev derfor kun påvirket af prisen på svær brændselsolie og ikke af prisen på ammoniak. Gasunie havde faktisk altid nægtet at tage hensyn til salgsprisen for naturgas til de mindst givtige industrisektorer, som f.eks. ammoniaksektoren, da selskabet fandt, at nedsættelser for de mængder, der blev solgt til disse sektorer, måtte opnås hos Distrigaz' norske og algeriske leverandører.
- 53 Desuden har den belgiske regering hævdet, at den kontraktligt fastsatte grænsepris kun var pristalsreguleret efter udviklingen i prisen på olieprodukter. Der var ikke foreskrevet nogen pristalsregulering efter udviklingen i prisen på ammoniak.

- 54 Til støtte for denne argumentation har regeringen fremlagt en oversigt med titlen »Simplified Presentation of Netback Analysis«, hvori der kun redegøres for to sektorer: husholdnings- og handelssektoren, hvor markedsværdien beregnes ved henvisning til prisen på fyringsolie, og industrisektoren, hvor markedsværdien beregnes på grundlag af svær brændselsolie.
- 55 Kongeriget Belgien har bestridt, at den oversigt over prisdannelsesmekanismen, som Kommissionen har fremlagt, kan anvendes som grundlag for afgørelsen af denne sag. Under alle omstændigheder kan oversigten ifølge Kongeriget Belgien ikke støtte Kommissionens opfattelse. Det har herved anført, at selv om det antages, at der ved fastsættelsen af grænseprisen er blevet taget hensyn til en særskilt markedsværdi for hver industrisektor, fremgår det af oversigten, at markedsværdien for sektoren for kvælstofgødning også er blevet fastsat på grundlag af prisen på svær brændselsolie og under hensyn til prisen på ammoniak.
- 56 Endelig har Kongeriget Belgien anført, at Distrigaz ved at lade sin salgspris for naturgas bestemt til de belgiske producenter af kvælstofgødning følge den nederlandske ledende pris har lidt betydeligt tab på denne del af markedet. Det er kun i perioden fra oktober 1984 til oktober 1986, i hvilken Gasunie gav Distrigaz en rabat for en såkaldt »defensiv« del på 20% af den samlede købte mængde naturgas, at Distrigaz kunne levere naturgas til de belgiske ammoniakproducenter til en pris svarende til F-prisen uden at lide tab. Distrigaz' samlede fortjeneste i den relevante periode var betydeligt lavere end Gasunie's.
- 57 Kommissionen og Kongeriget Nederlandene har anført, at der med den del af grænseprisen, der afspejler den markedssektor, der udgøres af industrikunderne, blev taget hensyn til alle dele af industrien, heriblandt producenterne af kvælstofgødning. Derfor kunne den grænsepris, som blev indrømmet Distrigaz, give dette selskab mulighed for at indrømme de belgiske producenter af kvælstofgødning en

pris, der kunne sammenlignes med F-prisen. Det kan derfor siges, at Gasunie for de mængder, der var bestemt for kvælstofgødningsindustrien, anvendte en grænsepris, der stort set svarede til F-prisen. Kommissionen har til støtte for det anførte henvist til en oversigt udarbejdet af det nederlandske Økonomiministerium, som underinddeler industrisektoren i forskellige særskilte områder, herunder gødning, papir, maskinbygning, kemi osv.

- 58 Med hensyn til den defensive del, der blev indrømmet Distrigaz, har Kommissionen anført, at den udgjorde ca. 7,5% af det belgiske forbrug af naturgas, hvilket svarer til de mængder naturgas, som de belgiske producenter af kvælstofgødning anvendte i referenceperioden. Kommissionen har fremhævet, at der er parallelitet mellem anvendelsen af den defensive del for salget til Distrigaz og den rabat, som indrømmes de nederlandske producenter af kvælstofgødning. Det var nemlig alene, mens den defensive del var gældende, at rabatten som følge af F-prisen, som blev undersøgt med mellemrum og omberegnet under hensyn til prisen på ammoniak, lå på sit maksimale niveau på 5 cents/m³. I de øvrige perioder lå den på et lavere niveau.
- 59 Hvad endelig angår de tab, som Distrigaz led på salget til producenterne af kvælstofgødning, mener Kommissionen, at de var fiktive og skyldtes Distrigaz' regnskabsmæssige praksis, hvorefter selskabets fortjeneste i alle tilfælde blev beregnet med henvisning til den samlede grænsepris. I virkeligheden blev disse tab udlignet af salg til andre forbrugere til en højere pris end grænseprisen. Distrigaz havde faktisk en væsentlig og stigende samlet indtjening i den relevante periode.
- 60 Det bemærkes først, som generaladvokaten har anført i punkt 46 i sit forslag til afgørelse, at den af Kongeriget Belgien fremlagte oversigt, som det erklærer er en forenklet version, ikke direkte modsiger den af Kommissionen fremlagte oversigt, som mere detaljeret redegør for dannelsen af priserne i de forskellige sektorer. I øvrigt har Kongeriget Belgien ikke fremført argumenter, som kan godtgøre, at

Kommissionens oversigt ikke var en nøjagtig gengivelse af det formelle grundlag for forhandlingerne mellem Gasunie og Distrigaz.

- 61 Det er derimod rigtigt, som Kongeriget Belgien har anført, at der i anden spalte i den af Kommissionen fremlagte oversigt vedrørende »bestemmelse af alternativt brændstof« nævnes »den største del svær brændselsolie« for alle dele af industrien, herunder gødningsindustrien.
- 62 Imidlertid bemærkes, at oversigten desuden indeholder en tredje spalte vedrørende »markedsværdien for hver del af markedet«, hvoraf det fremgår, at markedsværdien for naturgas er beregnet særskilt for delmarkedet for gødning. Som det allerede er anført i præmis 49-51, påvirkes markedsværdien af den naturgas, der er bestemt til kvælstofgødningssektoren, ikke blot af prisen på de konkurrerende olieprodukter, men også af prisen på ammoniak. På denne baggrund er den blotte omstændighed, at det ikke udtrykkeligt er nævnt i oversigten, at prisen på ammoniak har indflydelse på prisen på naturgas bestemt til kvælstofgødningssektoren, som generaladvokaten har anført i punkt 47 i sit forslag til afgørelse, ikke tilstrækkelig til at bevise, at der ikke er taget hensyn hertil ved fastsættelsen af grænseprisen.
- 63 Endvidere bemærkes, således som Kommissionen har gjort gældende, at den omstændighed, at Distrigaz har haft tab på sit salg til sektoren for kvælstofgødning, ikke beviser, at der med grænseprisen ikke blev taget hensyn til dette marked, da disse tab er beregnet med henvisning til den samlede grænsepris og altså opvejes af fortjeneste på andre dele af markedet, hvor der kan opnås en salgspris, der er højere end grænseprisen. Den omstændighed, at Distrigaz' samlede procentvise fortjeneste var lavere end Gasunie's, kan, som generaladvokaten har nævnt i punkt 37 i sit forslag til afgørelse, forklares ved andre faktorer og er følgelig heller ikke tilstrækkelig til at bevise Kongeriget Belgiens opfattelse.

- 64 Endelig bemærkes, at selv om Kongeriget Belgien ses at have ret i, at den del af grænseprisen, der afspejler markedet for kvælstofgødning, var pristalsreguleret efter udviklingen af prisen på olieprodukter og ikke efter udviklingen af prisen på ammoniak, kan dette ikke være afgørende.
- 65 Som generaladvokaten har anført i punkt 41, 42, 48 og 49 i sit forslag til afgørelse, må det på grundlag af de oplysninger, som Domstolen råder over i sagen, antages, at den defensive del var en undtagelsesforanstaltning, som skulle supplere den rabat, der blev indrømmet Distrigaz som følge af grænseprisen for den naturgas, der var bestemt til producenterne af kvælstofgødning, på det tidspunkt, da den rabat, der blev givet i Nederlandene som følge af F-prisen, nåede sit maksimum på 5 cents/m³, således at denne undtagelsesforanstaltning altså erstattede en egentlig pristalsreguleringsmekanisme.
- 66 Det følger af disse betragtninger, at Kongeriget Belgien ikke har godtgjort, at Kommissionen har vurderet de økonomiske forhold åbenbart fejlagtigt, da den antog, at den af Distrigaz indrømmede grænsepris kunne give selskabet mulighed for at indrømme de belgiske producenter af kvælstofgødning en pris, der kunne sammenlignes med F-prisen.
- 67 I replikken har Kongeriget Belgien gjort gældende, at der forelå en fordrejning til skade for den belgiske ammoniaksektor, fordi grænseprisen omfattede en nederlandsk miljøafgift, »Milieuheffing«, mens denne afgift blev tilbagebetalt til de nederlandske ammoniakproducenter. Kongeriget Belgien har desuden forklaret, at de belgiske ammoniakproducenter er forpligtet til at betale et tillæg på 5 BFR pr. gigajoule.
- 68 I denne forbindelse bemærkes, at ifølge artikel 42, stk. 2, i Domstolens procesreglement må nye anbringender ikke fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne. Da dette ikke er tilfældet her, må dette anbringende afvises.

- 69 Under disse omstændigheder savner det andet led af det første anbringende ligeledes grundlag, og dette anbringende må derfor forkastes i sin helhed.

Anbringendet vedrørende en fejlagtig fortolkning af traktatens artikel 92

- 70 Kongeriget Belgien har for det første gjort gældende, at når der for at retfærdiggøre F-prisen henvises til de lavere priser på naturgas i andre lande, er dette i strid med Domstolens praksis, som den fremgår af dommen af 22. marts 1977, Steinike & Weinlig (sag 78/76, Sml. s. 595, præmis 24), hvorefter en medlemsstats krænkelse af traktatens artikel 92 ikke kan retfærdiggøres med, at andre medlemsstater heller ikke overholder denne bestemmelse. Desuden har Kommissionen ikke undersøgt de særlige forhold på markederne for naturgas og ammoniak i de medlemsstater, hvor priserne er lavere end i Nederlandene.

- 71 Kongeriget Belgien har herved henvist til Kommissionens udtalelse om, at ammoniakproducenterne i Italien, Det Forenede Kongerige og Irland fik deres gasleverancer til priser, der i meget stor udstrækning lå under priserne i Nederlandene, Belgien og Frankrig (jf. beslutningens 8. afsnit, tredje led).

- 72 Det kan imidlertid konstateres, at Kommissionen ikke i dette afsnit hævder, at de priser, der gjaldt i de nævnte medlemsstater, var statsstøtte. Tværtimod nævner den der udtrykkeligt, at de pågældende priser var kommercielt forsvarlige. Følgelig må det første led af det andet anbringende forkastes.

- 73 Kongeriget Belgien har for det andet henvist til Kommissionens opfattelse, som også er fremført i den i præmis 51 nævnte sagkyndige udtalelse, og hvorefter prisen på naturgas, hvis naturgassen anvendes som råstof, og hvis dens pris som råstof spiller en væsentlig rolle ved fastsættelsen af prisen på færdigvaren, ikke kun

afhænger af substitutionsvaren, men også af færdigvaren selv (se beslutningens 18. afsnit). Ifølge Kongeriget Belgien er denne opfattelse i strid med den holdning, som Domstolen indtog i dommen af 14. februar 1978, *United Brands mod Kommissionen* (sag 27/76, Sml. s. 207, præmis 229), hvori den bemærkede, at loven om udbud og efterspørgsel efter sin natur kun må anvendes i det led, hvor den rent faktisk har virkning.

- 74 Dette andet led af anbringendet må ligeledes forkastes. Med sin begrundelse for den nævnte *United Brands*-dom har Domstolen villet fastslå, at markedsmekanismerne ændres, såfremt prisen ikke beregnes ud fra udbuddet og efterspørgslen mellem sælger og køber, her distributører, men såfremt der springes et led over, og prisen beregnes ud fra udbud og efterspørgsel mellem sælgeren og den endelige forbruger (se dommens præmis 230). Denne begrundelse modsiger altså på ingen måde Kommissionens argumentation, hvorefter kvælstofgødningsproducenternes efterspørgsel efter naturgas reelt påvirkes af konkurrencen fra importeret ammoniak.
- 75 Kongeriget Belgien har for det tredje anført, at Kommissionen, i modsætning til hvad der kræves ifølge præmis 30 i den tidligere nævnte dom i sagen *Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen*, ikke i sin beslutning har taget hensyn til de omkostninger, som producenterne af kvælstofgødning må påtage sig for at omstille sig fra produktion af ammoniak ved hjælp af naturgas til direkte køb af ammoniak.
- 76 Som Kommissionen har anført, var der ikke i nærværende sag tale om, at producenterne af kvælstofgødning skulle ombygge deres installationer, men kun om, at de skulle give afkald på en fase i produktionen, nemlig produktionen af ammoniak. Ifølge Kommissionen kunne de udgifter, der skulle afholdes i denne forbindelse,

kun være marginale. Da Kongeriget Belgien ikke har søgt at godtgøre, at denne sidstnævnte udtalelse fra Kommissionen er urigtig, må dette tredje led af anbringendet forkastes.

77 For det fjerde har Kongeriget Belgien under henvisning til den nævnte dom i sagen Van der Kooy m.fl. mod Kommissionen, præmis 28, anført, at Kommissionen skulle have undersøgt, om Gasunie havde givet afkald på en fortjeneste, som selskabet kunne have fået. Det har endvidere påpeget, at F-prisen fortsat har karakter af en statslig foranstaltning, som skal give visse virksomheder en økonomisk fordel, selv om en politisk beslutning om at støtte producenterne af kvælstofgødning i Nederlandene måske også er i Gasunie's økonomiske interesse, således som det er blevet fastslået i den sagkyndige udtalelse, der blev udarbejdet i forbindelse med den nævnte sag CdF Chimie AZF mod Kommissionen.

78 Dette fjerde led af anbringendet må ligeledes forkastes. For det første kan det ikke bebrejdes Kommissionen, at den ikke udtrykkeligt har fastslået i sin beslutning, at Gasunie ikke havde givet afkald på en fortjeneste, som selskabet normalt kunne have fået, da den netop har opregnet grundene til, at der efter dens opfattelse ikke er grundlag for at konkludere, at Gasunie ved at levere gas til F-prisen til de nederlandske producenter af kvælstofgødning har båret sig anderledes ad end en privat virksomhed under hensyn til forholdene på markedet.

79 Dernæst bemærkes, at ifølge fast praksis sondres der ikke i traktatens artikel 92 efter grundene til eller hensigten med de pågældende interventioner, men bestemmelsen definerer dem alene efter deres virkninger (dom af 2.7.1974, sag 173/73, Italien mod Kommissionen, Sml. s. 709, og af 24.2.1987, sag 310/85, Deufil mod Kommissionen, Sml. s. 901, præmis 8). Når en adfærd er objektivt berettiget af kommercielle grunde, indebærer den omstændighed, at den ligeledes opfylder et politisk formål, ikke, at den er statsstøtte i traktatens artikel 92's forstand.

- 80 For det femte har Kongeriget Belgien gjort gældende, at Kommissionen ikke har forklaret modstriden mellem de officielle betingelser for anvendelse af F-prisen og Gasunie's adfærd, idet selskabet dels anvendte denne pris for store forbrugere, der opfyldte de fastsatte betingelser, men ikke hørte til sektoren for kvælstofgødning, dels anvendte den for producenter af kvælstofgødning, som ikke opfyldte de stillede mængdemæssige betingelser.
- 81 Det bemærkes i denne forbindelse, at traktatens artikel 92 kun gælder for statsstøtte eller støtte, der ydes ved hjælp af statsmidler, som begunstiger visse virksomheder eller visse produktioner. I den tidligere nævnte dom i sagen CdF Chimie AZF mod Kommissionen, præmis 23, fastslog Domstolen, at F-prisen havde karakter af en speciel pris for en sektor, idet den fandt anvendelse på visse virksomheder, nemlig de nederlandske ammoniakproducenter.
- 82 Kommissionen har i beslutningen erkendt, at F-prisen havde karakter af en speciel pris for en sektor. Den har således påpeget, at Gasunie også havde nogle andre kunder, hvis gasforbrug mængdemæssigt var sammenligneligt med visse gødningsproducenters forbrug, men at disse dog ikke var truet på deres eksistens. Den har forklaret, at det er almindelig kommerciel praksis, at en virksomhed indrømmer en rabat, hvis den er økonomisk forsvarlig, såfremt det er kommercielt nødvendigt. Det er ikke tilfældet for disse kunder, der ikke trues af substitution (jf. beslutningens 15. afsnit).
- 83 Under disse omstændigheder kan Kommissionen ikke kritiseres for, at den ikke har søgt at forklare grundene til, at Gasunie eventuelt kunne have interesse i at fastsætte formelle og tilsyneladende neutrale betingelser, i stedet for udtrykkeligt at fastslå, at der var tale om en speciel pris for en sektor.
- 84 Da dette sidste led af det andet anbringende ligeledes må forkastes, må anbringendet forkastes i sin helhed.

Anbringendet om manglende begrundelse

- 85 Kongeriget Belgien har gjort gældende, at beslutningens begrundelse ikke opfylder kravene i EØF-traktatens artikel 190, fordi den er uforståelig og utilstrækkelig, og at Kommissionens konklusion desuden ikke er baseret på begrundelsen.
- 86 Det bemærkes, at ifølge fast praksis skal den begrundelse, som kræves i henhold til traktatens artikel 190, tilpasses karakteren af den pågældende retsakt og klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at Domstolen kan udøve sin prøvelsesret. Det følger i øvrigt af denne praksis, at det ikke kræves, at begrundelsen angiver alle de forskellige relevante faktiske og retlige momenter, da spørgsmålet, om en beslutnings begrundelse opfylder kravene efter traktatens artikel 190, ikke blot vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (jf. bl.a. dom af 14.2.1990, sag C-350/88, Delacre m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 395, præmis 15 og 16, og af 9.11.1995, sag C-466/93, Atlanta Frucht-handelsgesellschaft m.fl., Sml. I, s. 3799, præmis 16).
- 87 I den foreliggende sag skal det tages i betragtning, at Kommissionens beslutning er senere end en beslutning truffet af Kommissionen, en dom afsagt af Domstolen, hvorved denne beslutning blev annulleret, og en meddelelse fra Kommissionen om genoptagelse af proceduren efter traktatens artikel 93, stk. 2, hvori de interesserede parter blev opfordret til at fremsætte deres bemærkninger (EFT 1992 C 10, s. 3), hvilke der i øvrigt henvises til i beslutningen.
- 88 Kongeriget Belgien har anført, at beslutningen ikke beskriver F-prisen og betingelserne for dens anvendelse og ikke præciserer, at rabatten som følge af F-prisen var variabel.

- 89 Dertil bemærkes, at disse omstændigheder er nævnt både i Domstolens dom om annullation af den tidligere beslutning og i generaladvokat Mischo's forslag til afgørelse i samme sag samt i Kommissionens meddelelse om genoptagelse af proceduren efter traktatens artikel 93, stk. 2. Det må derfor antages, at de berørte parter har haft lejlighed til at skaffe sig kendskab hertil og til at gøre deres opfattelse herom gældende for Domstolen.
- 90 I øvrigt er de omstændigheder, som den belgiske regering har fremført i forbindelse med dette anbringende, som generaladvokaten har fastslået i punkt 110 og 111 i sit forslag til afgørelse, en gentagelse af de argumenter, som den tidligere har påberåbt sig til støtte for anbringendet om en fejlagtig fortolkning af traktatens artikel 92. De må følgelig ligeledes forkastes i denne sammenhæng.
- 91 Det følger af det foregående, at det tredje anbringende må forkastes.
- 92 Da ingen af de anbringender, som Kongeriget Belgien har fremført, kan tages til følge, må sagsøgte frifindes.

Sagens omkostninger

- 93 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand herom, og da Kongeriget Belgien har tabt sagen, skal det betale sagens omkostninger. I henhold til samme artikels stk. 4, andet afsnit, skal Kongeriget Nederlandene, som har interveneret i sagen, bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

- 1) **Kommissionen frifindes.**
- 2) **Kongeriget Belgien betaler sagens omkostninger.**
- 3) **Kongeriget Nederlandene bærer sine egne omkostninger.**

Edward

Moitinho de Almeida

Gulmann

Jann

Sevón

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 29. februar 1996.

R. Grass

D.A.O. Edward

Justitssekretær

Formand for Femte Afdeling